

A MORGENTHAU-TERV

(Morgenthau, Henry jr.: Program egy Németország által kirobbantandó III. világháború megakadályozására – Program to Prevent Germany from starting a World War III. Megjelent: MORGENTHAU, HENRY: *Germany is our problem*. New York and London, 1945.)

1. Németország demilitarizálása

A megszálló hatalmak fő célja az lesz, hogy Németország teljes demilitarizálását a kapitulációt követően a lehető legrövidebb idő alatt végrehajtsák. Ez egyrészt a német haderő és a nép teljes lefegyverzését, másrészt valamennyi hadianyag eltávolítását, az egész német hadiipar teljes megszüntetését, és azon egyéb kulcsiparágak teljes eltávolítását vagy sztrombolását jelenti, amelyek katonai hatalom alapjai.

2: Németország új határai

a) Lengyelország Kelet-Poroszország² azon részeit kapja, melyek nem kerülnek Oroszországhoz, valamint Szilézia déli részét.

b) Franciaország kapja meg a Saar-vidéket, és a Rajna és a Mosel közötti határterületeket.

c) A 4. pont rendelkezése alapján egy nemzetközi zónát kell létrehozni, amely a Ruhr-vidéket és a vele határos iparterületeket foglalja magában.

3. Az új Németország felosztása

Németország maradék területét két önálló független államra kell felosztani,

² Kelet-Poroszországon a történelmi elnevezésnél jóval szélesebb területet értenek.

(1) egy dél-német államra, amelybe Bajorország, Württemberg, Baden és egyes kisebb területek tartoznak, és

(2) egy észak-német államra, amely a régi porosz állam nagy részét, Szászországot, Turingiát és több kisebb államot (sic!) foglal magában.

A dél-német állam és Ausztria között vámuniót kell létrehozni az 1938 előtti határok megtartásával.

4. A Ruhr-vidék

(A Ruhr, a környező iparterület, mint a térkép mutatja, beleszámítva a Rajna-vidéket, a Kieli-csatornát és valamennyi attól északra eső területet.)

Itt van a német ipari hatalom szíve. Ezt a területet nem elég teljesen leszerelni, hanem annyira le kell gyengíteni és ellenőrizni, hogy belátható időn belül ne válhasson ipari központtá. Ez a következő intézkedésekkel érhető el:

a) rövid időn belül, lehetőleg nem később mint 6 hónappal az ellenségeskedések befejezése után valamennyi ipari létesítményt és felszerelést, amelyek a katonai események során még nem semmisültek meg, le kell szerelni és kártérítésként a szövetséges országokba kell szállítani. A bányákból minden felszerelést el kell távolítani, és a bányákat be kell zárni.

b) a területet nemzetközi zónává kell tenni, amelyet az Egyesült Nemzetek által alakított biztonsági szervezet kormányoz. A terület nemzetközi szervezet által történő kormányzatát az ismertétt politikai szándékok vezetik.

5. Kártérítések és jóvátételek

Jóvátételeket jövőbeli fizetések és átengedések formájában nem kell követelni. Kártérítést és jóvátételt az átadandó és ma még német kézen lévő német ásványkincsekből és területekből kell teljesíteni, mégpedig

a) minden tulajdon visszaadásával, melyeket a németek a megszállt országokban zsákmányoltak;

b) a német földek és ipari magánjavak átadásával a Németország által megtámadott országoknak és a felosztási tervnek megfelelően a nemzetközi szervezetnek;

c) részesedéssel mindazon ipari létesítményekből és felszerelésekből, amelyek az új felosztás után a nemzetközi zónában és az észak-, illetve dél-német államon belül maradtak, és ezek felosztásával az elpusztított országok között;

d) német kényszermunkával Németországon kívül;

e) valamennyi Németországon kívüli német tulajdon elkobzásával.

6. Nevelés és propaganda

a) Minden iskolát és egyetemet be kell zárni, ameddig a szövetséges nevelési bizottság tervei ezt javasolják. Lehet, hogy jelentős ideig tart majd, ameddig egyes magasabb szintű iskolákat újra meg lehet nyitni. Időközben tilos német hallgatók képzése külföldi egyetemeken. A népiskolákat, mihamarabb alkalmas tanerő és tankönyvek rendelkezésre állnak, meg kell nyitni.

b) Minden német rádióállomást és újságot, folyóiratot, hetilapot, stb. szüneteltetni kell az alkalmas ellenőrző intézkedések és program elkészültéig.

7. Politikai decentralizáció

Németország felosztásának végrehajtási feltételeit a kezdeti időkben a németországi katonai kormányzat fogja biztosítani. A felosztás megkönnyítésére és a katonai tekintély tartós biztosítására a következő elvek szerint kell eljárni:

a) A birodalmi kormányzat minden jelentős hivatalnokának elbocsátása: érintkezést elsősorban a helyi hatóságokkal folytatni.

b) Támogatás a tartományi kormányok helyreállításánál mind a 18 tartományban, amelyekre Németország az államon belül oszlik. A porosz területek ezen belül önálló államokat (Länder)³ alkotnak.

c) Tekintettel Németország felosztására a különböző tartományi kormányokat az új berendezkedésű államok mindegyikében arra kell bízni, hogy egy szövetségi állami kormányt alakítsanak. Ezek az új kormányok egy államszövetségbe csatlakozzanak, a tartományi jogok és főleg az önállóság hangsúlyozásával.

8. A katonaság részvétele a helyi német gazdaságban

A német gazdaság ellenőrzésében a hadsereg egyedüli feladata a közreműködés katonai vállalkozásokban és a katonai birtokbavétel. A szövetséges katonai hatóságoknak semmi felelősségük nem lesz olyan feladatok átvételére (pl. árkontroll, racionalizálás, munkanélküliség, elosztás, fogyasztás, elhelyezés, szállítás) vagy intézkedések megtételére, melyek a német gazdaság megtartását vagy erősítését szolgálják, kivéve azokat, amelyek a hadműveletekhez fontosak. A német gazdaság és a német nép eltartásának felelőssége a német népre száll, amelynek meg kell próbálnia a nehézségeket a rendelkezésre álló eszközök felhasználásával leküzdeni.

9. A német népgazdaság fejlődésének ellenőrzése

Egy a kapitulációt követően legalább 20 évig tartó időszak alatt az Egyesült Nemzeteknek megfelelő kontrollt kell alkalmaznia, beleértve a külkereskedelem ellenőrzését és a tőkebeáramlás átfogó korlátozását is. Az újonnan létrehozott tartományokban meg kell akadályozni a Németor-

³ A megszálló hatalmak Poroszországot a német militarizmus kiindulópontjának tekintették. Emiatt mindenképpen meg akarták akadályozni a porosz területek egyesülését egyetlen tartományban. Poroszországot 1947-ben az Ellenőrző Tanács által hozott törvény megszüntette.

szág katonai teljesítőképességéhez szükséges kulcsiparágak kihasználásának lehetőségeit, a többi kulcsiparágat pedig ellenőrizni kell.

10. Mezőgazdasági program

A nagybirtokot szét kell venni, és szét kell osztani a parasztek között. Az örökösödés és a részesedés rendszerét meg kell változtatni.⁴

11. A háborús bűnösök és különleges csoportok megbüntetése

Az ismert háborús bűnösök elítéléséről és a náci szervezetekkel illetve más különleges csoportokkal szembeni elbánásról a 11. mellékletben található program rendelkezik.

12. Egyenruhák és díszszemlék

a) Az ellenségeskedések befejezése után belátható időn belül egyetlen németnek sem engedhető meg, hogy valamilyen katonai egyenruhát vagy félkatonai szervezet egyenruháját viselje.

b) Sehhol Németországban nem engedélyezhető katonai díszszemle. Minden katonai egyesületet fel fognak oszlatni.

13. Repülőgépek

Minden katonai és civil repülőgépet, beleértve a vitorlázórepülőket is, későbbi használatra elkoboznak. Németek nem vezethetnek repülőgépet, szolgálatot sem teljesíthetnek rajta, még a külföldi tulajdonban lévőkön sem.

⁴ A hagyományos német örökösödési rendszer (a törzsöröklés) – mely szerint általában csak egy személy örökölhetett földet – megtartása önmagában is a nagybirtok fennmaradását, illetve a földbirtokok centralizációját eredményezhette volna.

14. Az Egyesült Államok felelőssége

Bár az Egyesült Államoknak valamennyi Németországgal foglalkozó bizottságban és választmányban képviseltetnie kell magát, Németország szomszédainak át kellene venniük az európai kontinensen a németországi rendőrségi és kormányzati ellenőrzést. Ehhez orosz, francia, lengyel, cseh, görög, jugoszláv, norvég, holland és belga katonákat kellene felhasználni.

E szempont alapján az Egyesült Államok csapatai viszonylag rövid idő múlva hazaszállíthatók lesznek.